

सबल नेपालद्वारा चालु आ.ब.का लागि १९ करोड ७९ लाख ९४ हजार अनुमानित रकम बिनियोजन

दैनिक समाचारदाता
राजविराज, २६ कात्तिक ।

सबल नेपाल नामक गैरसरकारी संस्थाले बुधबार एक कार्यक्रमबीच आफ्नो १५ औं वार्षिक साधारण सभा राजविराजमा सम्पन्न गरेको छ।

सबल नेपालको राजविराजस्थित केन्द्रिय कार्यालयमा अनलाइन तथा स्थलगत कार्यक्रमको माध्यमबाट साधारण सभा सम्पन्न गरेको हो।

सामुदायिक क्षेत्रमा सक्रिय रहेको सबल नेपालका अध्यक्ष जुना गिरीले प्रस्तुत गरेकी वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तथा वार्षिक योजना सार्वजनिक

गरेका थिए। सार्वजनिक प्रतिवेदन अनुसार आ.ब. २०७७/७८ का लागि १९ करोड ७९ लाख ९४ हजार अनुमानित रकम बिनियोजन गरेको उल्लेख छ।

जस अन्तर्गत समुन्नती कार्यक्रम अन्तर्गत ६ करोड ८५ लाख, खानेपानी तथा सरसफाइ स्वच्छता कार्यक्रम अन्तर्गत ६ करोड २५ लाख, सौर्यउर्जा प्रबर्द्धन कार्यक्रम अन्तर्गत १५ लाख १४ हजार, शुद्ध खानेपानी माथी सहज पहुँचको लागि ३५ लाख ५० हजार, दैवि प्रकोप राहत तथा कोरोना रोकथाम कार्यक्रम तथा सहयोगको लागि ३ करोड ५० लाख, पुर्ण सरसफाइ

अभियानका लागि, १ करोड ५० लाख, कृषिमा आधारित कार्यक्रमका लागि ४५ लाख ३५ हजार तथा संस्था संचालन तर्फ ६५ ला ९५ हजार खर्च गरिने जनाइएको छ। सोही कार्यक्रममा सबल नेपाललाई विगतदेखि सहयोग गरेकाका तारा कटुबाल, रंजिता यादव, पुष्पा भा, शिला कर्ण, हिरा ठाकुर र चन्दन यादव लगायतलाई सम्मान गरिएको थियो। त्यस्तै कर्मचारीहरु नन्दकिशोर चौधरी र केशवराज पन्तलाई समेत सम्मान गरिएको थियो।

सबल नेपालका अध्यक्ष जुना गिरीको अध्यक्षता तथा सेभ द चिल्ड्रेनका वरिष्ठ

सूचना

हाल कोरोना भाइरस महामारीको कारण बन्दाबन्दीको समयमा सञ्चारक्षेत्रमा संलग्न बाहेकका व्यक्तिहरूले सञ्चार क्षेत्रको हवाला दिँदै सञ्चारमाध्यम तथा सामाजिक सञ्जालमा अफवाहपूर्ण विषय सम्प्रेषण गर्ने, अनधिकृत रूपमा परिचय-पत्र, पोशाक सवारी साधनको प्रयोग गर्ने र सामाजिक मर्यादा विपरितका क्रियाकलाप गरेको गुनासो आएको हुँदा कोहि कसैले पनि गैर कानूनी क्रियाकलाप नगर्नु हुन अनुरोध छ। यदि यस्तो भएको पाईएमा कानूनबमोजिम कारबाही हुने व्यहोरा सूचित गरिन्छ।

नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना तथा प्रसारण विभाग

कोरोना संक्रमणबाट सिरहाका दुई जनाको मृत्यु

दैनिक समाचारदाता
सिरहा, २६ कात्तिक ।

कोरोना संक्रमणबाट सिरहाका दुई जना उपचारका क्रममा बुधबार मृत्यु भएको छ।

जिल्लाको धनगढीमाई नगरपालिका ४ का ७० वर्षका पुरुष र विष्णुपुर गाउँपालिका २ का ३५ वर्षका पुरुषको उपचारको क्रममा मृत्यु भएको हो।

७० वर्षका पुरुषको वीपी

कोइराला स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान धरानमा र ३५ वर्षका पुरुषको विराट अस्पताल विराटनगरमा मृत्यु भएको पार्देशिक स्वास्थ्य निर्देशनालयले जनाएको छ। स्वास्थ्यमा समस्या देखिएपछि उपचारका लागि धरान गएका ७० वर्षका पुरुषमा गत कात्तिक १७ गते र ३५ वर्षका पुरुषमा कात्तिक १९ गते कोरोना पोजेटिभ देखिएका थियो।

बामदेवलाई मन्त्री बन्ने बाटो खुल्ला

दैनिक समाचारदाता
काठमाडौं, २६ कात्तिक ।

सर्वोच्च अदालतले नेकपाका उपाध्यक्ष वामदेव गौतमलाई मन्त्री बन्ने बाटो खोलिदिएको छ।

अदालतको सर्वैदानिक इजलासले गौतमको रिटलाई अन्तरिम आदेश दिन

अस्वीकार गरेसँगै गौतमलाई मन्त्रीबन्ने बाटो खुला भएको हो।

प्रधानन्यायाधीसहितको सर्वैदानिक इजसालले गौतमको नियुक्तिविरुद्ध परेको रिटमाथि सुनुवाइ गर्दै त्यस्तारे अन्तरिम आदेश दिन नपर्ने बुधबार फैसला गरेको छ।

सरकारले गौतमलाई राष्ट्रपतिबाट मनोनित हुने कोटाबाट राष्ट्रिय सभाको सदस्य बनाएपछि उनीविरुद्ध मन्त्री बन्न नदिन रिट परेको थियो। प्रतिनिधिसभा निर्वाचनमा हारेका व्यक्ति सोही कार्यकालमा मन्त्री बन्न नपाउने जिकिर गर्दै उनीविरुद्ध रिट परेको थियो।

NOVEL CORONA VIRUS (nCOV)

सर्वसाधारणका लागि जनचेतनामुलक संदेश

नोवेल कोरोना भाइरसका मुख्य लक्षणहरू

ज्वरो
(१००.४ °F भन्दा माथि)

ध्वास प्रश्वासमा
अत्याधिक समस्या

रुधा र खोकी

“नोवेल कोरोना भाइरस प्रभावित देशहरूबाट आउने मानिसहरूमा दुई हस्ता भित्र रुधाखोकी लागेमा, ज्वरो आएमा, घाटी/टाउको दुखेमा, ध्वासप्रश्वासमा अत्याधिक समस्या भएमा तुरुन्त नजिको स्वास्थ्य संस्थामा सम्पर्क गर्ने।”

नोवेल कोरोना भाइरसबाट कसरी आफू र अरूलाई बचाउने?

नियमित रूपमा साबुन-पानीले हात धुने।

खोक्दा र हाढ्युङ गर्दा नाक र मुख छोप्ने।

फ्लू जस्तो लक्षण (Flu-like symptoms)
देखिएमा चिकित्सकसँग परामर्श लिने।

फ्लू जस्तो लक्षण देखाउने जो कोहीको सम्पर्कबाट टाढा रहने।

जंगली तथा घरपालुवा पशुपन्थी संगको असुरक्षित सम्पर्कबाट टाढा रहने।

पशुजन्य मासु तथा अन्डा रामोसंग पकाएर मात्र खाने।

नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना तथा प्रसारण विभाग

सम्पादकीय

घरमै बसेर चाडपर्वमा रमाइलो गरौं

हिन्दुहरुको दोश्रो महान चाड तिहारको चहलपहल सुरु भएको छ। कोरोना महामारीकै बीच बडा दशै सकिएपछि तिहारको चहलपहल सुरु भएको हो। यता महामारीका कारण दिनहुँ संक्रमितहरु बढ्दै गएको अवस्थामा दशै खल्लो भए भैं तिहार पनि खल्लो हुने निश्चित देखिएको छ। तर तिहार अन्तरगत सबैभन्दा पहिला दिन लक्ष्मी पूजा गर्दै दिपावली मनाउने भएकोले यो पर्वमा घर घरमा भिलमिल बत्ति बालिनुका साथै घरमै रमाइलो गर्ने गरिन्छ। तर लक्ष्मी पूजाकै दिन देउसी र भौलो खेलिने गरिन्छ। विभिन्न घरमा गएर खेलिने देउसी र भौलो भने पूर्ण रूपले कोरोनाका कारण बज्जित हुने देखिन्छ।

आम जनताले सबैभन्दा पहिला स्वास्थ्यलाई ख्याल गर्नु पर्दछ। अनि मात्र कुनै पनि चाडपर्व मनाउन उत्सुक हुनुपर्छ। त्यसैले यो चाडमा पनि घरमै बसेर कोरोना महामारीलाई हराउन सबैले ध्यान केन्द्रित गर्नु पर्ने समय रहेको छ। घरमै बसेर पनि चाड पर्व रमाइलो हुन्छ। आफ्ना घरमा परिवारसँग बसेर चाडपर्व मनाउने बेग्लै रोचकता हुन्छ।

तसर्थ विश्व व्यापी कोरोना महामारीका कारण यस पटकको सबै चाडपर्व घरमै सुरक्षित बसेर मनाउन सबैको ध्यान केन्द्रित हुनुपर्दछ। स्वास्थ्य राम्रो रहे भने हामी अर्को बर्ष पनि चाडपर्वमा रमाइलो गर्न सक्छौं।

पुरानो रोगको उपचारका लागि सम्पर्क गरौं।

होमियोपाथिक रिसर्च इन्स्टिच्युट

डा. सुशील मोहन दास

(बी.एच.एम.एस)

सिरहा रोड, राजविराज फोन : ०३१-५२९९६८

डा. ललन प्रसाद रौनियार

MBBS (BPKIHS) Dharan, MD Paediatrics
(BPKIHS) Dharan, NMC Reg. No. : 13338

कन्सलटेन्ट बाल रोग विशेषज्ञ

गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल, राजविराज
सम्पर्क : कृतञ्जली मेडिकल हॉल, राजविराज
Mo. No : 9842830252, 9804605569

डा. दिनेश उप्रेती

Dr. Dinesh Upreti
MBBS, MD Internal Medicine (BPKIHS,
Dharan), NMC Reg. No. : 13141

कन्सलटेन्ट फिजिसियन

गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल, राजविराज
सम्पर्क : कृतञ्जली मेडिकल हॉल, राजविराज
Mo. No : 9842830252, 9804605569

डा. पारसमणि शाह

Dr. Parasmani Shah
MBBS (BPKIHS), MD (BPKIHS, Dharan)
NMC Reg. No. : 13297

दुखाई विशेषज्ञ

Anaesthesiology & Critical Care Medicine
गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल, राजविराज
सम्पर्क : कृतञ्जली मेडिकल हॉल, राजविराज
Mo. No : 9842830252, 9804605569

तराईमा शुरु भयो छठपर्वको तयारी

बीरगञ्ज, २६ कातिक (रासस)।

बीरगञ्ज छपकैयाकी २९ वर्षीया सेवकीदेवी कांखे आफनो बालक च्यापेर एकाविहानै घण्टाघरमा देखा पर्छिन्। उनीसँगै अरु एक हुल बालिका पनि हुन्छन्। सबैको हातमा बाँसले बनाएको ढाकी, सुपा, कोनिया हुन्छ। आस्था, विश्वास र लोकपर्वको रूपमा रहेको छठपर्व मनाउन उनीहरूले चन्दा मार्दै हिँड्ने गरेका छन्। हिन्दूहरूको आस्थाको पर्वका रूपमा रहेको यो पर्व अन्तर्गत भिक्षा मागेर छठपर्व गर्नेहरूको सङ्ख्या प्रत्येक वर्ष बढ्दै गएको देखिएको छ। यस पर्वप्रति आस्था र विश्वास गर्नेहरू यसरी भिक्षा मागेर भए पनि पर्व मनाउने गरेको परम्परा रहिआएको छ।

लोक आस्था, विश्वास र श्रद्धाको पर्वका रूपमा रहेको छठको तयारी अहिले द्रुतगतिमा थालिएको छ। गरिब या धनी सबैले श्रद्धापूर्वक मान्ने यो पर्वमा दलित, गरिब, असहायले भिक्षा मागेर भए पनि परम्परा धान्ने गरेका छन्। छठीमाताको भाकल गर्ने पनि चलन रहेकाले यस्ता महिलाले चन्दा मागेर भए पनि यो पर्व गर्दै आएका छन्। अहिले बजारमा छठपर्वको लागि चन्दा माग्ने महिला तथा बालिकाहरू देखिन्छन्। व्यापारी तथा बटुवाले आपन्नो गच्छे अनुसार छठीमिहायाको नाममा चन्दा दिने गरेको देखिन्छ।

तराईमा छठको आफ्नै तथा अलगै महत्व रहेको छ। मिथिलाज्वलको पौराणिक महत्व बोकेका सरोवरहरू घडिअर्वा, नगवापोखरी, छपकैया, श्रीपुर, रानीघाट, रामगढवालगायतका ग्रामीण क्षेत्रमा रहेका पोखरी तथा तलाउ सरसफाई गरी सजाउने काम भइरहेको छ। स्थानीयवासीको विशेष सक्रियतामा सरसफाई शुरु भएको देखिएको छ।

स्थानीयवासीका अनुसार प्रत्येक वर्ष छठ मनाउनेहरूको सङ्ख्यामा पनि वृद्ध भइरहेकोले देखिन्छ। छठपर्व आउन अझै धेरै दिन बाँकी रहे पनि छठको लागि आवश्यक पर्ने सामान किनमेल गर्नेहरूको बजारमा अहिल्यैदेखि भीड देखिन थालेको छ। स्थानीयवासीका अनुसार विगतभन्दा यस वर्ष कोभिड-१९ को त्रास देखिए पनि यो पर्व गर्नेहरूको सङ्ख्यामा भने कमी आउने देखिएन, बरु बढ्दै गएको छ। छठपर्वका लागि आवश्यक

पर्ने सामानको जोहो महिना दिन पहिल्यैदेखि शुरु हुन्छ। छठमा प्रयोग हुने सामानको मूल्य निकै चर्को भए पनि यसको जोहो गर्नेपर्ने र तयारी थालैपर्ने भएको स्थानीय विजय पणितले बताउनुभयो।

यस वर्ष मझिसिर ४ गते छठपर्व अन्तर्गत खरना विधि अपनाइन्छ। सो दिनलाई प्राप्ति भनिन्छ। सोही दिन विधिपूर्वक साँझको अर्ध्य दिने भए पनि यसको मुख्य विधि तीन दिनअगावैदेखि निष्ठापूर्वक शुरु हुन्छ। अहिले गाउँघरमा छठपर्व गर्नेहरूको सङ्ख्या प्रत्येक वर्ष बढ्दै गएको देखिएको छ। यस पर्वप्रति आस्था र विश्वास गर्नेहरू यसरी भिक्षा मागेर भए पनि पर्वमा रहेको लागि विधिपूर्वक शुरु हुन्छ।

मझिसिर ४ गते पञ्चमीको दिन खरना विधि गरिन्छ र सोही दिनदेखि मिथिलाज्वलमा रहेका भाइबहिनीबीचको पवित्र पर्व सामा चकेवा पर्व पनि शुरु हुन्छ। छठपर्व अन्तर्गत गरिने विधि खरनालाई पापको क्षय हुने दिन पनि भनिन्छ। खरनाका दिन राति गाईको गोबरले घरआँगन लिपपोत गरी अरबा चामलको पिठोबाट तयार पारिएको भोलले भूमि सुशोभित गरेर ब्रतीहरू दिनभरि उपवास बस्ने गर्न्छ।

बेलुकीपाथ चन्द्रमाको दर्शन गरेपछि माटोको नयाँ चुल्होमा र माटोकै नयाँ भाँडोमा सख्खर, दूध र चामलको खिर पकाइन्छ। यस्तो खिर केराको पातमा राखेर छठीमातालाई चढाइन्छ र ब्रतीले प्रसादका रूपमा ग्रहण गर्न्छ। यो प्रसादलाई परिवारका अन्य सदस्यले पनि प्रसादका रूपमा ग्रहण गर्ने चलन छ। अर्को दिन बेलुकी अस्ताउँदो सर्यालाई अर्ध्य दिन ब्रतालुहरूले रातभरि जागाराम बसी भोलिपल्ट विहान उदाउँदो सर्यालाई फेरि अर्ध्य दिएर ब्रत समाप्त गर्ने गरिन्छ। सो दिनलाई छठको पारन भन्ने गरिन्छ। पारिवारिका पत्ती अनुसार छठपर्व गरेपछि चन्द्रमा र ब्रतीले त्यही दिनदेखि छठपर्वको शुरुआत भएको तर्क रहिआएको छ। सातौं शताब्दीमा श्रावपाट पीडित प्रसिद्ध कवि मधुर भट्टले सर्योको उपासनापूर्वका सुन्दर र कञ्चन शरीर पुनः प्राप्त गरेकाले त्यही दिनदेखि सर्योको आराधना गरिएको देखिन्छ।

सूर्यको आराधनाबाट सुख, समृद्धि र सन्तान प्राप्ति एवं चर्मरोग निको हुने जनविश्वास रहेको ब्रती सुधा कर्णले ब्रताइन्। ज्योतिषशास्त्रका आधारमा छठपर्वको समयमा ब्रह्माण्डमा सूर्य दक्षिणायन हुने भएकाले कन्या

पर्ने समय पर्ने र यस बेलाको सूर्यको प्रकाश प्रभावकारी र मानव स्वास्थ्यका लागि पनि फलदकारी हुनेसमेत मानिएको छ।

छठको तयारीमा रहेका श्रद्धालुहरूले एक महिनाअधिल्यैदेखि नै बजारमा किनमेल शुरु गर्ने गर्न्छ। छठपर्वको मुख्य प्रसादको रूपमा रहेको केरा फलफूल, मिठाइ, अदुवा, उखुको हरियो पात, मुला, भोगटे, बेसारको हरियो भारपात, अदुवा, मुला, सिंगहारा, विभिन्न प्रकारका मिठाइ र विभिन्न प्रकारका किनमेल गर्ने गरेको पाइन्छ।

छठ पूजाका लागि नगर क्षेत्रमा विशेष सुरक्षा व्यवस्था मिलाइएको छ। छठघाटमा सुरक्षाका लागि थप पहरी परिचालन गरिने जिल्ला प्रहरी कार्यालय पर्साले जनाएको छ। चार दिनसम्म मनाइने यो पर्वमा ब्रती महिलाले भोजनमा माछा, मासु, लसुन, प्याज, कोदो, मसुरो, आदिको सेवन गर्नु हुन्दैन। महाभारत ग्रन्थका अनुसार द्रौपदीसहित पाँच पाण्डव अज्ञात बासमा रहेका उक्त गुप्तबास सफल होस् भनी सूर्य देवतालाई आराधना गरेको उल्लेख गरिएको छ। उक्त गुप्तबास चढाइने यी सामग्रीको बजार मूल्य चर्को भए पनि लिपात गर्ने गर्न्छ।

त्यसै सूर्य पूरणअनुसार सर्वप्रथम अत्रिमूर्निका पत्ती अनसुइयाले छठब्रत गरेपूर्वका अनुसार ग्रुप्तबास सफल भएर्थ्यो सोही समयदेखि छठपर्व मनाउने परम्परा चलिआएको देखिन्छ। त्यसै सूर्य पूरणअनुसार सर्वप्रथम अत्रिमूर्निका पत्ती अनसुइयाले छठब्रत गरेपूर्वका अनुसार ग्रुप्तबास सफल भएर्थ्यो सोही समयदेखि छठपर्व निनैकै महाङ्गो हुने ब्रतालुहरू बताउँछन्। विगत लामो समयदेखि सीमानाका बन्द हुँदा यसपटक सूर्य उपासनाको प

राष्ट्रीय गौरवका आयोजनाको काम सन्तोषजनक

काठमाडौं, २६ कातिक (रासस)।

कोरोनाले सबै क्षेत्रलाई प्रभाव पारेको बेला पनि सिंचाइतफका राष्ट्रीय गौरवका आयोजनामा उल्लेखनीय प्रगति भएको पाइएको छ। कोरोना महामारी र लामो लकडाउनको असहज परिस्थितिमा समेत सिंचाइतफका राष्ट्रीय गौरवका आयोजनाको काममा सन्तोषजनक प्रगति देखिएको उर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालयले जनाएको छ। चाल आर्थिक वर्षको पहिलो त्रैमासिक समीक्षामार्फत राष्ट्रीय गौरवका छसहित अरु दुई ठूला आयोजनाको काम सन्तोषजनक देखिएको निष्कर्ष मन्त्रालयले निकालेको हो।

उर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइमन्त्री वर्षमान पुनले सिंचाइका राष्ट्रीय गौरवका आयोजना निर्माणको प्रगतिबाट अन्तर्वार मन्त्रालयका सचिव, जलस्रोत तथा सिंचाइ विभागका महानिर्देशक तथा आयोजना प्रमुखसँग लगातार तीन दिनसम्म भर्चुअल बैठक गरी आयोजनाको अवस्थावारे जानकारी लिनुभएको थियो। सो क्रममा जलस्रोत सचिव मधुसुदन अधिकारी, विभागका महानिर्देशक मधुकरराज राजभण्डारी र

आयोजना प्रमुखले गौरवका सबै आयोजनाको अवस्थाबारे ब्रिफिङ गर्नुभएको थियो।

भेरी-बवई र सुनकोशी-मरिन डाभर्सन, सिक्टा, रानी जमरा कुलरियाबाट २० हजार ३०० हेक्टर जमिनमा सिंचाइ सुविधा पुग्नेछ।

यस्तै भेरी-बवई डाइभर्सनबाट ४७ मेगावाट, सुनकोशी-मरिन डाइभर्सनबाट करिब ३० मेगावाट तथा रानी जमरा कुलरियाबाट ४.७ मेगावाट विद्युत् उत्पादन हुनेछ। सिंचाइ र विद्युत् उत्पादनसँग हुने भएकाले ती आयोजनालाई बहुउद्देश्यीय भनिएको हो। ढाप डचामको कामसमेत तीव्रगतिमा अधिवढेको छ।

यस्तै तत्कालीन मध्य, पश्चिम र सूदूरपश्चिम प्रदेशमा विश्व बैंकको सहयोगमा यसअधिकार्यान्वयनमा रहेको सिंचाइ तथा जस्रोत व्यवस्थापन आयोजना अन्यत्र पनि लागू गर्नेवारे समेत बैठकमा छलफल भएको थियो। बैठकले विश्व बैंक र अर्थ मन्त्रालयसँग छलफल गरी आयोजनाको मोडालिटी दुइगो लगाउने निर्णय गरेको छ।

सुनकोशी-मरिन डाइभर्सनबाट एक लाख २२ हजार हेक्टर, एउटै पकड क्षेत्र रहेको भेरी-बवई डाइभर्सन र बवई सिंचाइ आयोजनाबाट ५१ हजार हेक्टर, सिक्टा सिंचाइ

आयोजनाबाट ४२ हजार ७०० हेक्टर, महाकाली सिंचाइ आयोजनाबाट ३५ हजार हेक्टर र रानी जमरा कुलरियाबाट २० हजार ३०० हेक्टर जमिनमा सिंचाइ सुविधा पुग्नेछ।

यस्तै भेरी-बवई डाइभर्सनबाट ४७ मेगावाट, सुनकोशी-मरिन डाइभर्सनबाट करिब ३० मेगावाट तथा रानी जमरा कुलरियाबाट ४.७ मेगावाट विद्युत् उत्पादन हुनेछ। सिंचाइ र विद्युत् उत्पादनसँग हुने भएकाले ती आयोजनालाई बहुउद्देश्यीय भनिएको हो। ढाप डचामको काममा निर्माणको काममा हालसम्म कूल ८० प्रतिशत, सिक्टा ६० प्रतिशत, भेरी-बवई ४० प्रतिशत र बवई ४७ प्रतिशत काम सम्पन्न भइसकेको छ।

गत वर्षबाट शुरु भएको सुनकोशी-मरिन आयोजनाअन्तर्गत रामेछाप र सिंचुली खण्डमा जरगा अधिग्रहणको काम सकिएको छ। करिपय स्थानमा मुअद्दा वितरणसमेत भएको छ। यस्तै चालु आर्थिक वर्षमा मात्र राष्ट्रीय गौरवको आयोजनामा समाविष्ट भएको महाकाली सिंचाइ आयोजनाको कूलमध्ये १० प्रतिशत काम सम्पन्न भएको छ।

ती सबै आयोजनाको काममा मन्त्री पुनले प्रत्यक्ष अनुगमन र निर्देशनका साथै समस्या समाधानका लागि सङ्घमा अन्तरमन्त्रालय, प्रदेश र स्थानीय सरकार तथा आयोजना प्रभावित समुदायसँग समन्वयको भूमिका निर्वाह गर्दै आउनुभएको छ। बैठकमा मन्त्री पुनले आयोजना निर्माणको काममा कुनै समस्या आए तत्काल सम्बोधन गर्न र समस्या समाधान गर्न असमर्थ भए आफूलाई जानकारी गराउन निर्देशन दिनुभयो।

“समस्या आए पहिला आफू नै तहबाट समाधान खोज्नुस, सम्भव भएन भने मलाई भन्नुस, जस्तोसुकै समस्या भए पनि राजनीतिक तहबाट तत्काल समाधान गरिन्छ”, तर समस्याको बहानामा विकासका काम रोक्ने वा ढिलासुस्ती गर्ने छुट भने कसैलाई नभएको उहाँको भनाइ थियो। मन्त्री पुनले बजेट र जनशक्तिको अभाव भए तत्काल समस्या समाधान गरिने पनि स्पष्ट गर्नुभयो। कोरोना महामारीको असहज अवस्थामा समेत आयोजनाका काम लक्ष्यअनुसार अधिवढेकामा विभाग र आयोजना प्रमुखसहित सबैलाई उहाँले धन्यवाद दिनुभयो।

मत्स्य कृषकहरुका लागि जानकारी

पोखरीको तयारी

पोखरी सुकाउने वा पानी सुकाउन नसके वा पानीको स्रोत नभएको पोखरी भए त्यसमा पुराना र जंगली माछ्याहरु जाल तानेर निर्मल पार्ने वा एमोनियम सल्फेट र चुनको मिश्रण १:५ को अनुपातमा एक कठा जलाशयको लागि एमोनियम सल्फेट ३.७५ के.जी र घर पोले चुना १०.७५ के.जी.मिलाएर छ्वेर जंगली माछ्य मार्ने। पोखरीको डिल र साईडमा भएका भारपात हटाउने। आवश्यकता अनुसार मर्मत सम्भार गर्ने।

घर पोताने चुना १०-१५ के. जी. चुनाप्रति कठाका दरले चारै तिर छर्ने।

मल. गोवर मल १०० के. जी. प्रति कठा शुरुमा र त्यसपछि हरेक हप्तामा १५ के. जी. प्रति कठाका दरले प्रयोग गर्ने तर नयाँ पोखरीको लागि १५० देखि ३०० के.जी. पाकेको गोवर मल प्रयोग गर्ने वा १.७ के.जी.डि. ऐ.पी. र १ के.जी. यूरियाप्रति कठा दरले प्रत्येक १५ दिनमा प्रयोग गर्ने। उपयुक्त डोज पानीको मलिलोपनमा भर पर्दै। कम्तिमा १.५ मि. पानी राख्ने (प्रवेशद्वारमा जाली राख्ने)।

माछा भुरा फिरालिङ्गलको स्टोकिङ ५-६ दिन पछि १००० देखि १५०० गोटा प्रति कठाको दरले स्टक गरिन्छ। तर पालन प्रविधि अनुसार स्टोकिङ डेस्निस्टी फरक पर्न सक्छ।

स्टोकिङ प्रतिशत

सि. नं.	माछाको नाम	स्टोकिङ डेस्निस्टी_१ प्रतिशत	स्टोकिङ डेस्निस्टी_२	स्टोकिङ डेस्निस्टी_३	स्टोकिङ डेस्निस्टी_४
१	कमनकार्प	२५	२०	४०	२०
२	सिल्भर कार्प	३५	४०	२५	२०
३	विगहेड कार्प	१०	२०	१५	४०
४	ग्रास कार्प	५	१०	१०	१०
५	रह	१५			१०
६	नैनि	१०	१०	१०	
७	भाकुर				

माछाको आहार विहार

माछाको नाम	आहाराको क्षेत्र	आहारा
भाकुर	पानीको माथिल्लो भाग देखीमध्य भाग	जुप्लाक्टन
रह	पानीको मध्य भागदेखी पिंध सम्म	डॉट्रिटस, दाना
नैनि	पानीको पिंधभागमा	सर्वाहारी दाना
सिल्भर कार्प	पानीको माथिल्लो भाग	फाईटोप्लाटन
विगहेड कार्प	पानीको माथिल्लो भागदेखी मध्यभाग सम्म	जुप्लाक्टन
ग्रास कार्प	पानीको जून सूकै भागमा	धाँस, दाना
कमनकार्प	पानीको पिंधभागमा	सर्वाहारी दाना

प्रयोग :

पेलेट दाना माछाको शारिरिक तौलको ५ प्रतिशतको दरले दिने (शुरुमा ५ देखि १० प्रतिशत शारिरिक तौलको र ठूलो माछाको हकमा १ देखि ३ प्रतिशत शारिरिक तौलको वा ग्रास कार्प ५० ग्रामभन्दा ठूला शारिरिक तौलको २० देखि ३० प्रतिशतसम्म धाँस खान्छ, त्यही अनुपातमा धाँस हाल्ने।

वा

२५ प्रतिशत प्रोटीन भएको दाना बनाउनका लागि सामग्रीहरु

१. धानको दुटो : १५% २. गहुको पिठो : २०% ३. मकैको पिठो : ५% ४. गहको चोकर : १४.५% ५. माछाको सिद्धा : ७%, ६. भटमास : २३.५% ७. पिना : १५% ८. मिनरल मिक्स २%

मत्स्य विकास केन्द्र, फत्तेपुर, सप्तरी

मोबाइल नं. ९८५२८२०९३५

विश्व समाचार

बिहारमा सत्तारुढ दलहरुको गठबन्धनलाई बहुमत

पटना, २६ कातिक (रासस/एनआई)।

भारतको बिहारमा भएको निर्वाचनमा सत्तारुढ दलहरुको गठबन्धनले नै बहुमत प्राप्त गरेको छ।

समावेशी शिक्षाको स्थिति प्रतिवेदन : कुनै पनि हालतमा सरकार परिवर्तन स्थानीय तहलाई सक्रिय हुन सुभाव हुदैन : प्रधानमन्त्री ओली

काठमाडौं, २५ कातिक (रासस)।
कोभिड-१९ पछिको वैकल्पिक प्रणालीको शिक्षामा अपाइगता भएका बालबालिकाको पहुँच बढाउन स्थानीय तहमा समन्वयात्मक र सहयोगात्मक कार्य हुनुपर्ने देखिएको छ।

मुलुकका सात प्रदेशमा अवस्थामा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको प्रयोगबाट भइरहेको समावेशी शिक्षामा अपाइगता भएका बालबालिकाको पहुँच बढाउन स्थानीय तहमा समन्वयात्मक र सहयोगात्मक कार्य हुनुपर्ने देखिएको छ।

शिक्षाविद् डा वासुदेव काफलेले सरकारी संरचनाभित्र समावेशी नीति उचित हुनुपर्ने आग्रह गर्दै शिक्षामा नीतिमा मात्र नभई कार्यमुखी समावेशीताको कार्यान्वयनमा सरकार र सम्बद्ध निकाय लाग्नुपर्ने जनाउनुभयो। उहाँले समावेशी शिक्षाको प्रभावकारिताका लागि शिक्षकको उचित प्रबन्ध र अभिभावक सचेतनाका लागि काम गर्नुपर्ने बताउनुभयो।

पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयका सामाजिक कार्यसमूहका अध्यक्ष

नदीजन्य पदार्थ उत्खननमा कडाइ, मापदण्ड परिमार्जन गरिने

काठमाडौं, २५ कातिक (रासस)।
सरकारले नदीजन्य पदार्थको उत्खनन, सङ्कलन र विक्री वितरणको अनुगमन गरी नियमविपरित पाइएमा कारबाही गर्ने भएको छ।

गृह मन्त्रालयमा बुधबार वसेको समन्वयात्मक वैठकले कसर उद्योग र बालुवा प्रशोधन उद्योगमा समेत अनुगमन गरी मापदण्ड विपरित सञ्चालन भए कारबाही गर्न जिल्ला प्रशासन कार्यालयताई निर्देशन दिएको छ। वैठकमा गृहमन्त्री रामबहादुर थापा, उर्जा, जलश्रोत तथा सिव्याइमन्त्री वर्षमान पुन, वन तथा वातावरणमन्त्री शक्ति बसेत, उद्योग वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्री लेखराज भट्टसहित ती मन्त्रालयका सचिव एवं शहरी विकास मन्त्रालय र भौतिक पुर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालयका सचिवको सहभागिता थियो।

वैठकले नदीजन्य पदार्थमा आधारित उद्योग तथा स्थानीय तहबाट ठेक्का लगाइएका नदीजन्य पदार्थको उत्खनन सङ्कलन र विक्री वितरणको प्रभावकारी रूपमा अनुगमन गरी मापदण्ड विपरित सञ्चालन भएकालाई कारबाही गर्न निर्देशन दिएको छ। यस्तै विना दर्ता सञ्चालनमा रहेका कसर तथा बालुवा प्रशोधन उद्योगलाई तत्काल बन्द गर्न निर्देशन दिएको छ।

उत्त मापदण्डलाई समयसापेक्ष बनाउन आवश्यक समन्वय गरी सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले १५ दिनभित्र परिमार्जन गर्ने निर्णय पनि वैठकले गरेको छ।

यसका लागि प्रमुख जिल्ला

देश विदेशबाट पठाइएको रकम तुरुन्त भुक्तानी लिनका लागि सम्भनुहोस्।

नेपाल सहकारी संस्था लि.

राजविराज ४, फोन नं. ०३१-५२१०९६

